

Any XVI

Barcelona 14 Maig de 1903

Tot lo del mon la fa riure,
 es sa boca niu d' amors,
 y entre mil adoradors
 trova qu' es molt dols lo viure.

De dijous á dijous

Mon company Calixte Pi y Xarau 'm prega que 'n la present setmana ompli aquesta secció, y com que jo no he tingut may un no per ningú, sense enterarme de quin assumpto porta mon company entre mans que l' obliga á fer campana, agafo la ploma per quedar bé ab en Calixte, ab en Pi y ab en Xarau, que son tres qu' en fan un, á riscos de quedar malament ab nostres llegidors qu' acostumats al treball del nostre *croniqueur* es difícil puguin empassarse la *llauana* qu' a religió seguit los hi dedico.

Durant la última vuytada ha donat molt que parlar la dimissió del nostre arcalde Sr. Monegal, qu' ha estat pendent sobre 'ls nostres caps com altra espasa de Damocles, sense qu' á la hora qu' escribim aquestas ratllas sapiguém pe 'l cert si 'l Sr. Monegal s' envá ó 's queda.

Pero tant si succeheix una cosa com un' altra, la vritat es que 'l President de la Cambra de Comers es un fracassat mes á la Arcaldia de Barcelona.

Y es un fracassat mes, no perque 'l nostre home no reuneixi condicions d' honradesa, activitat y energia, que 'l fassin recomenable pera un cárrech tan espinós, pero com ja diguerem en altra ocasió, l' arcalde actual, com altres fracassats, pateix d' un mal d' origen, qu' es lo d' haver sigut nomenat de R. O., lo que ha de divorciar-lo á la forsa ó del Govern ó de sos conciutadans, perque, no es possible repicar y anar á la professó, lo qual vol dir que uns son los interessos del Govern y uns altres los de la ciutat, y si está bé ab lo Govern ha d' estar malament ab nosaltres y viceversa.

Y parlant ab franquesa, si es de dordre qu' aquets nomenaments los fassi 'l Rey, no trovém tampoch correcte que qui 'ls accepti 's posi en pugna ab qui l' ha nomenat, buscant sols l' aura popular.

Aqui ro hi ha mes: ó acceptar com á bó 'l nomenament real y ser adicte al monarca ó refusarlo per creure qu' un cárrech popular ha de sé cubert per la voluntat del poble.

En Monegal, designat per Barcelona, tením la ferma convicció de que hauria sigut un gran Arcalde; nomenat desde Madrit haurá sigut un Arcalde mort d' encongiment.

En l' alocució dirigida per en Monegal al poble de Barcelona al pendre possessió de l' Alcaldia, ja 's llegia entre líneas que la primera autoritat municipal temia 'l fracàs á causa de trovarse presidint un Ajuntament en que no hi tenia majoria; los regidors ministerials, últims patrons dels abusos del caciquisme eran poch; 'ls regidors qu' en la Casa Gran s' imposavan eran los republicans y 'ls catalanistas, que netament, sense recorre á tupinades, pe 'l sol desitj de la ciutat, havían sigut portats al Consistori; ab aquets elements hi anava la soberanía de la ciutat, y 'l Sr. Monegal, malgrat sos bons desitjos, representava sols la soberanía madrilenya.

Y com que en lo Consistori vots son trumfos, la soberanía madrilenya ha mort de ma de la soberanía barcelonina, com era de rahó.

Serveixi aixó de profitós exemple als que desitjin ocupar l' Arcaldia sent nomenats de R. O. recordin-se de 'n Mila y Pi qu' arrivava á la Casa Gran desafiantho tot, prempsa y poble, y al cap de pochos dias tenia que deixar la vara entre 'l despreci dels ciutadans.

Creyém que tot bon barceloní ha de refusar rodonament ser nomenat desde Madrit pera l' esmentat cárrech, y si no ho fá, que no culpi a ningú més que á sa persona de son fracàs en l' Arcaldia.

* * *

L' escriptor francès Mr. Gaultier ha publicat un extens volú m parlant d' un refinament de la il·lusio que 's coneix ab lo nom de *bovarisme*, nom derivat de «Madame Bovari» de Flaubert.

Segons sembla 'ls sers afectats de *bovarisme*, tenen tendencia á figurarse diferents de lo que son en realitat. Entre aquets sers se trovan sovint los redemptors, que 's creuhen enviats á n' aquet mon de llágrimas, com Jesús se digué enviat per son Pare, pera redimirnos. Com es natural los *bovaristas* se creuhen superiors als altres homes, y aquesta vanitat los ha de ser tolerable perque sos actes s' encaminan sempre al bé de la Humanitat.

Aixís com l' *altruista*, mira á tots los homes com á germans seus; lo *bovarista* va mes endevant: los considera á tots, com á fills, y pretén aixoplugarlos baix son manto paternal, senyalantnos lo bon camí y enfortintlos ab sos consells sanitosos.

Lo que passa als *bovaristas* es lo que acostuma passar á tots los redemptors; aixó es que 'ls crucifiquen.

No sabém perqué al parlar de bovaristas nos vé á la memoria lo Sr. Salas Antón, qui després d' haver sigut pososat per un Anglès en las últimas eleccions de diputats á Corts, s' en ha anat á Paris, y segons se diu pensa establirse en la capital francesa. ¿Se tracta d' un socialista, d' un bovarista, d' un redemptor, que després d' haver dedicat tot sos esforços á la classe obrera, considera que no se l' ha atés com 's devia?

¿Ha sentit lo Sr. Salas Antón lo dolor qu' experimenta un pare devant de l' esguerriament d' un fill sino dolent, aixelabrat, y s' ha apartat d' ell per no contemplar sa desgracia?

Potser si. Pero la decepció per ell suferta, no es filla de la malda, sino de la inconsciencia.

A n' al Sr. Salas Antón, son molts los obrers que li deuhen agraument, y quan ha sigut ocasió de demostrarlo, ha arribat lo desengany.

La culpa d' aquet fet, no es dels obrers, sino del mateix Sr. Salas Antón, y de tots los que volgüent lliures als homes, comensan imposantlos una disciplina política ó una autoritat indiscutible; ó millor dit, los fan obehir á la veu del home enlloch de subjectarlos á la bellesa de la idea.

No hi ha dupte que 'l Sr. Salas Antón per sos coneixements y serveys á la classe obrera, está per demunt del Sr. Anglès; pero si ensenyém als obrers á creure cegament a sos capitostos, y aquets los diuhen «aixó es bó» per bo han de pendreho.

Ensenyeu als obrers á votar lo que sentin, y no lo que se 'ls senyali.

No han de ser en Salmerón, ni 'n Lerroux, ni ningú enterament qui formi las candidaturas; quan l' obrer aprengui de coneixe y distingir, sense estar subjecte a cap classe d' indicació, las candidaturas eixiran fetas per si solas, y las discrepancias si n' hi ha, entre unas altras candidaturas, serán tan petites, que ni valdrá la pena de parlarne.

P. de la T.

Al gran poeta Mossen GINTO VERDAGUER

Mentres ab santa pau lo teu cadavre
 en lo fosar reposa
 de tu parla tothom, tothom venera
 tas inspiradas obras.
 Venen los jochs florals y s' entusiasma
 la gent que 's trova á Llotja,
 quan al descloure els plechs que obtenen premi
 lo teu gran nom ressona
 Aixi com el gran *Cid* guanyá batallas
 despres de mort, tu ab trovas
 has guanyat l' *englantina*, demostrantne
 lo molt gran que 's ta gloria.

JOSEPH MIRALLES Y SALVA

LA VUYTADA

Noto molt més cada dia
 que l' art en lo temps que som,
 vá conquistant més adeptes,
 vá, lo que 's diu, prenent vol
 entre joves y entre noyas
 dels catorze anys als dinou;
 y ja 'l violí, ja 'l piano,
 (que son 'ls instruments bons
 pera que la fantasia
 del músich s' enlayri molt,)
 son 'ls amos de la música;
 y ho demostrá 'n Perolló,
 (jovenet sense bigoti)
 que diumenje vá fé 'l cop
 ab l' auxili de l' orquesta
 del incansable Crickboom
 qu' es un mestre dels mes músichs
 qu' ensenya molt bé y per' xó
 té una colla de deixebles
 que tots poden anar sols
 y que poden presentarse
 fentlo quedar bé per tot.

Pró tornant á lo que deya
 de que l' art al temps que som,
 té, com més vá més adeptes
 y més l' art musical, jo
 també he notat (val á dirho)
 que en aqueixos concerts bons
 tothom es més filarmónich....
 si son per invitació.

·Ls concerts aquets á *pela*
 no son tan bons; no senyors.

* * *

En Bernad de «Las Noticias»
 qu' es un crítich *comme il faut*
 y que coneix molt bé 'l panyo
 si es d' Inglaterra ó d' Alcoy
 en assumptos literaris
 y poétichs dels més forts,
 l' altre dia fént l' autopsia
 al *Idili* de 'n Pujols
 que als jochs florals vá guanyarne
 lo primer premi, la flor,
 y, com que per ser bon metje
 no se 'n pot tenir de cor
 ha deixat aquell idili
 fet una llástima, donchs,
 ha trovat que no tenia
 cap dels caràcters *ad hoc*
 per la culpa del séu pare
 qu' es un jovenet autor
 dels que volen ser criaturas
 y encare ho son ells..! Quin cops
 de bisturi més tremendos
 l' hi dona en Bernat, doctor
 en analizar idilis
 que son tals no més de nom
 ab tot y que al bell cím duhen
 del Parnás als séus autors.

Amich Bernad, es terrible;
 amich Bernad, me fá pó
 pe 'l dia que á sas mans caygui
 pel darrera de la flor
 (cosa que, molt cert fins ara
 no ho he fet' perque la sort
 d' obtenirla queda nula
 per la pena y pe 'l trastorn
 que ha de ocasionar sa crítica

que mata las il-lusions.

Ls qu' es bó per una vanda,
 no ho es per altre cantó;
 puig en lloch d' estimularne
 á n' aquets poetas nous
 'ls haurá posat en guardia
 y per lo de 'n Bernad tots
 penjarán la seva lira
 al sostre del cuarto fosch
 per no exposarse á la autopsia
 del *Idili* de 'n Pujols

* * *

¡Lo que son totas las cosas
 de nostra vida! ¡Quin mon!
 Heroicitats, y grandesas
 al poch temps dónan 'l tom
 y 's tornan cosas petites
 y ridículas y tot.
 Ó sino, aqui tenim l' *Hèroe*
 de n Santiago Rusiñol
 que havia fins plantat cara
 al exercit y ¡senyors!
 com qui rés; ha girat quia
 y, com demanant perdó,
 s' ha desdit de lo que deya...
 ¡ja no es cap *Hèroe*; es un noy!

PEPET DEL CARRIL

LA TOMASA
CANGUELO

ROMERO ROBLEDÓ

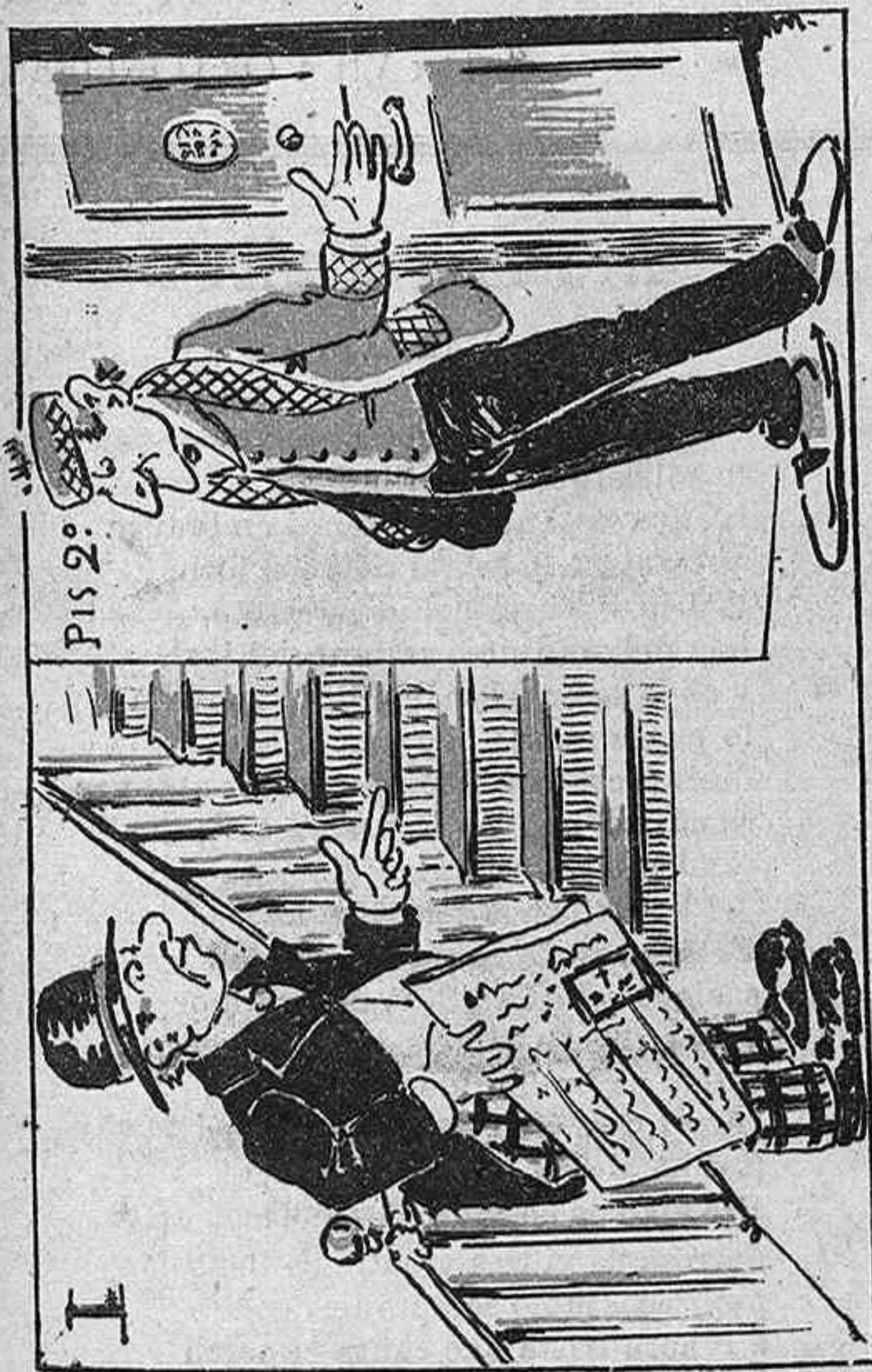
MORET

SILVELA

—¡Ay Moret tinch mitja por!
—Jo 'm temo alguna ferida.
—Crech jo qu' ab aquet bestiar
tindrém més d' una cogida.

Un gos manso

—Deu lo guart, he llegit en lo diari que vosté 's ven un gos de presa.

—Entri, entri, si es servit.

—Aquí 'l té, es una bestia bona per la porta; no mes ataca als lladres. Pot anarhi á passeig sense com-promís.

—Sent aixís queda per mi.

PIS 2:

—¡Moro! ¡Té! ¡Verge santa! Ja ha destrossat á un municipal y ara s' agafa á las camas d' un altre.

—Resultats: vinticinç curos de multa y una pallissa per haverme rebelat contra un agent de l' autoritat, que volia pendrem lo quisso. ¡Qualsevol compri gossos mansos!

PER LA RAMBLA

(GAPRITXO)

X ALTRE dia que, contra ma costum vaig llevar-me dematinet, no sabent ahont donarla pera esperar l' hora de oficina vaig encaminar mos passos á la Rambla y allí, com que ja diu el ditxo, que, qui no te res que fer lo gat pentina, vaig entretenir-me en apuntar en una llibreta de aquellas que per deu céntims donan lo llapis y tot, los diálechs que incomplets arrivavan á mas orelles mentres estava parat al devant del kiosco del Sol, quins, are tinch lo gust de deixarlos llegir á vostés, perque vegin lo divertit qu' es, passejarse en tal hora per lo ja dit siti y per veurer si de passo, puch lograr que algú de vostés hi vagi, perque aixís si algún dia (que no crech), torno á tenir l' humorada de tornarhi, serém més á badar.

- ¿Dos rals no més?
 —¡Y encare gracias!
 —¡El Toni y la Paula!
 —¿Els coneixes?
 —Ella es una sabatera y ell toca...
 —¡El Morrongo! ¡Cinch centims!
 —¡Ditxosos ulls, donya Pepa!
 —Adios senyor Fredalico.
 —¡L' argument de Els Vells.
 —Dispensi!
 —Home també, vagi ab cuydado; m' ha mullat tota la botina.
 —¿Llimpiar?
 —¿Ahont es lo carrer de la Cadena?
 —Mire V. tire arriba y...
 —¡La guía y plano de tots los carrers y plassas de Barcelona, deu centims!
 —Ascolta tú!
 —Hota Peret, d' ahont surts?
 —¡... secretas solo para hombres!
 —¡Adios monal
 —¡Cu-cut!
 —Senyoret! tingui la bondat d' un parell de centimets!
 —¡No 'n tinch!
 —El Liberal!
 —¿Y que 't va dir?
 —Que m' en busqués un altre y no li mirés may més la cara.
 —¿Y perquè?
 —Perqué va dirme que jo, era massa xerrayre; figurat que may he dit...
 —¡Poca vergonya!
 —¿Y are, que té, noya?
 —¡Aquell mico que 'm tocava...
 —¡El Fandango; deu céntims!
 —Y la Pepa, que tal?
 —Bona xicota; figurat que no més ab dos días ja...
 —¡M' ha enganyat! ¡Pillo!
 —¿Qué ocurre?
 —Aquell marxant que are mateix m' acaba de tornar el cambi de un duro, que li he donat per pagar unas mitjas que li he comprat y are al mirar el cambi m' en adono de que aquesta pesseta es...

- ¡Falsa! ¡Mala dona!
 —¡Com si 'm diguessis Lucía!
 —¿Que vas coix?
 —Si noy; vaig rebre. Figurat que l' altre nit ab la Pepa vam sortir á voleyó y...
 —¿Que no portavas...
 —¡La Barretina!
 —¡Oye Tresseta, parece que no quieres conocerme. Como se conoce que ya tienes...
 —¡Botons y botonaduras per deu centims!
 —¡Si l' haguesses sentit!
 —¿En Salmerón parlava?
 —No; el que feu el discurs era...
 —El Noy de Tona; candidat per Barcelona; cinch centims!
 —Bueno, y la paquetilla?
 —Calla home que encare no he anat á la compra.
 —¡Quin líol!
 —¿Que t' en sembla?
 —¿Y ella que 't va dir?
 —¡No val á badar!
 —¡Quina xafada!
 —¿Y el Secretari es callat?
 —Ja ho crech; per ell no sabrás may...
 —¡Las Noticias!
 —¡' estimo, mil vegadas mes...
 —¡Novelas á deu centims!
 —¿Y no puch saber qui es ella?
 —¡La Tomasa!

Al arriuar aquí, el rellotje de can Trilla senyalava las nou, hora en que jo comenso el treball, aixís es que vaig tancar el llibre y vaig... tocar pipa.

JOSEPH VILÁ ORTONOBES.

A trench d' alba

Ja las estrellas desapareixen...
 lo sol esfuma sa brillantor;
 las aus saltantne de branca en branca
 ab cants saludan al naixent jorn;
 lo crit d' alerta del gall ressona
 boy deixondintse saltant del joeh
 y ab lo seu cávezch damunt l' espatlla
 lo pagés marxa cap á n' el tros.
 Molt prest se veuhen per las montanyas
 remáts d' ovellas ab sos pastors;
 també darrera lleuger' llebreta
 pel bosch fá via fer cassador.
 Fresca rosada ruixa las plantas
 sas gotas brillan, lluhén com l' or
 y de entre 'ls cázers de las floretas
 estols ne brollan de papellons...
 ¡A tot don vida lo bes de l' alba!
 ¡tot ho alegra l' esclat del jorn!
 Pro aixó 'ls ho conto desde 'l meu catre
 darrera 'ls vidres y entre 'ls llensols
 puig acostumo sempre llevarme
 á l' hora trista que canta el porch

S. BRUGUÉS.

Adeusiau

¡Adeu, patria de Cervantes!
 ¡Adeu, patria dels bunyols!
 qu' els politichs espanyols
 son farsants avuy com antes!
 ¡Adeu partit lliberal
 Sagastins y Silvelistas,
 tots vos heu tornat *pànzistas*
 qu' es d' allí hont ve tot lo mall!
 ¿Que s' han fet els lliberals?
 ¿Que s' han fet els progresistas...
 hont son els economistas
 republicans federals!
 Quan ne venen eleccions
 tothom vol ser concejal,
 y quan els tenim á dalt
 sols van á las professóns.
 El qu' es diu republicá
 y entra en el Municipi,
 ja cal que de bon principi
 se deixi lligá una má.
 Tothom es justicié
 mentres no exerceixi mando,
 pro quan al tenen, be un *bandó*,
 y fan lo qu' els hi convé,
 ¡M' en vaig... no m' hi puch está
 á n' aquet mon de mentidas,
 ab llibertats embrutidas;
 falta ayre per respirá!
 Per tenir que viure aixis
 á n' aquet mon corromput
 hont la lley n' es un embut
 y l' obré un pobre infélis
 he determinat marxá
 cami dret al altre barri;
 á n' allí no hi ha xivarri;
 tothom es republicá.
 Al agafá la pistola
 per anarme á clavá un tiro,
 me desperto, guayto... miro...
 y era sols somni... una bola.

UN SOMNIADOR.

CONFIDENCIA

Un cas me passa, María,
 un cas bastant singular,
 que m fa pensar nit y dia
 y que jo ma dolsa aymía,
 no comprench ni 'm sé explicar.
 Lo vicari de la vila
 que com sabs, es molt dolent,
 te ma conciencia intranquila,
 puig cada volta que 'm fila
 me mira molt malament.

Y no sols lo carcamal
 me mira d' un modo raro,
 no es aquet lo pitjor mal,
 lo pitjor y mes essencial
 es que m' insulta, ab descaro.

Puig tan tost me te prop seu
 se posa com una fera,
 y ab llengotas de juhéu
 (algo) 'm diu que, com hi ha Deu,
 ma paciencia desespera.
 Me te del tot empipat;
 dins de mi sembla que hi troni;
 quan lo tinch á mon costat
 mon cor salta esbojarrat
 com si tingués lo dimoni.

Y ell, avants, t' ho puch jurá,
 era bastant amich meu,
 pro desde que hi vas aná
 á confesarhi que 'm fa
 eix paper de faritzou.
 Jo no sé tendra criatura
 lo que tu li vares dir;
 no se perque se sulfura
 quan me veu, y tant murmura
 ¡com si jo fos un butxi!
 A mi noya tot aixó
 va acabantme la paciencia;
 tant que, la meva intenció
 es donarli una lliadó
 perquè tingui mes prudencia.

EMILI REIMBAU PLANAS

✕ Quadro trist ✕

Pare, mare y cinch fillets,
 lo primer jeu en un catre
 sentintse greument malalt
 y la mare está embrassada.

Tan sols coneixen miseria
 aquella pobre maynada
 que pobrets demanan pá
 y diuhen que tenen gana

Lo forner no 'ls vol fiar
 perque deuhen dos setmanas;
 com que 'l pare es lliberal
 y va contra las sotanas
 ni un sol bono 'ls volen dar
 de la Caritat Cristiana.

Sense menjar no 's pot viure
 aixis lo cos ho reclama

¡Qui 'n camí tenen d' emprendre
 sino 'l de tornarse lladres!

Mes ¡no! lo pare no ho vol,
 honrat ha sigut fins are
 será honrat fins que la mort
 vingui á buscarlo á sa casa.

Lo burgés, qu' es un xicot
 d' aquells de tan mala rassa
 no ha volgut passarli pas
 una sola setmanada.

y aixó que ja fa vint anys
 que á casa seva treballa.

Si n' es vritat que hi ha un Deu
 que á tots los pobres ampara
 ¿per qué no ha d' amparar, donchs,
 á n' eixa familia honrada
 que te igual dret á la vida
 que aquells que als obrers escanyan
 pagantlos á baixos preus
 y ells se n' omplan las butxacas
 á copia de feros suhar
 y aplanarnos las espatllas?

ALBERTET DE VILAFRANCA

Cantarellas

Guardat eixa flor boscana
 que hi va mon cor, me vas dir,
 y entre las fullas hi havia
 un escarbat adormit.

Tens els ulls negres com moras,
 els cabells també ho son tant;
 y l coll també el tens molt negre
 perque no te l rentas may.

No mes voldria una pela
 cada cop que 'l cap barrina
 ab los quartos que deu valdre
 ta dentadura postissa.

RAMPELLS

NOTAS

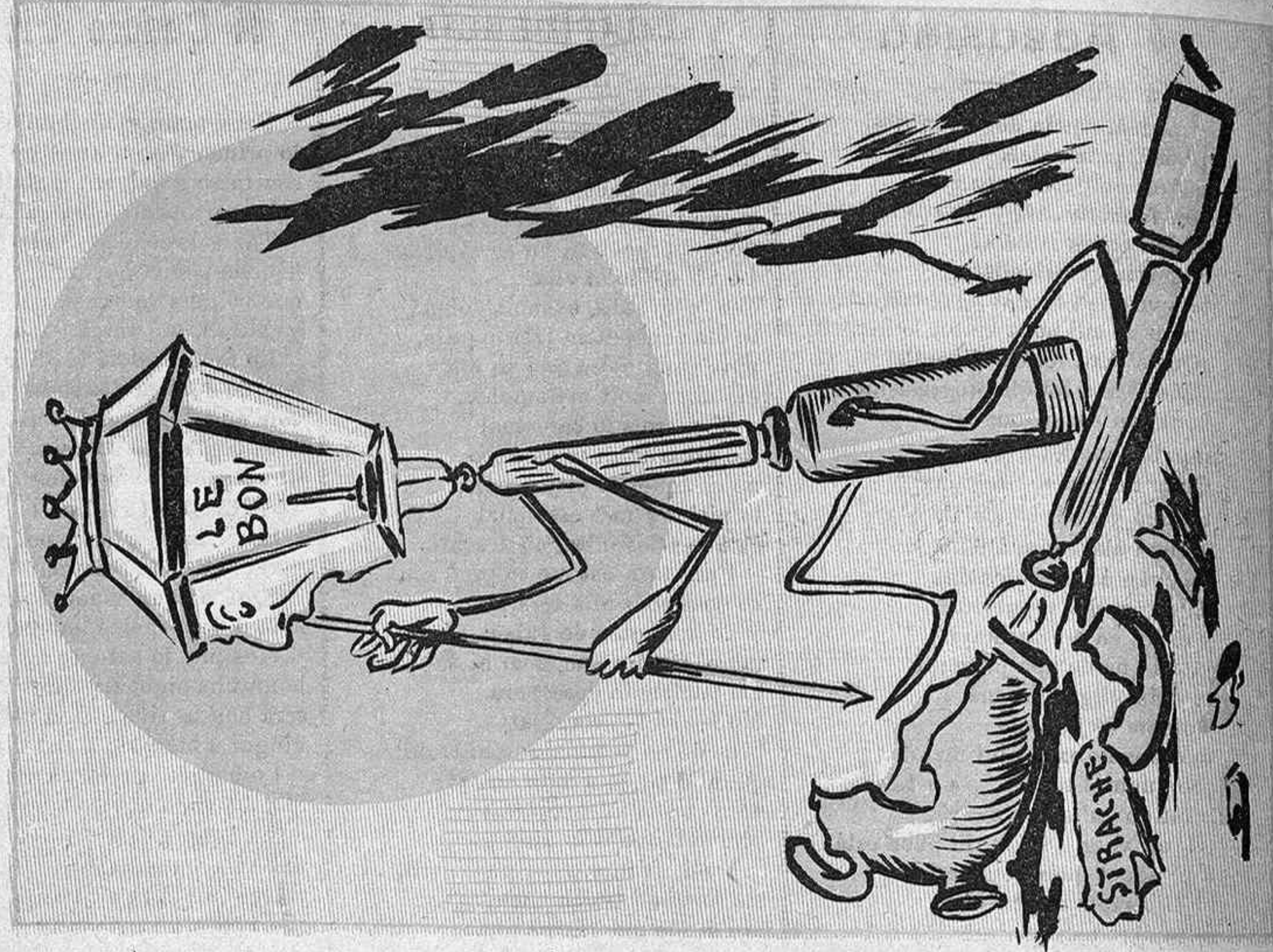
La vida fuig, el temps passa ab llestesa,
 l' esplendent sol de nostra juvenesa
 s' en va cap á Ponent,
 vina aprop meu ¡oh! dona encisadora
 y ans que arribi la nit esferehidora
 ¡gosém del mon! ¡gosém!

No veus l' aygua del riu al allunarse
 com va correntne, per al fi juntarse,
 per sempre més ab las ayguas del mar?
 Donchs fá com el meu cor ma enamorada,
 que ab tu volgué juntarse una vegada
 y ja maymés nos podrém separar.

R.

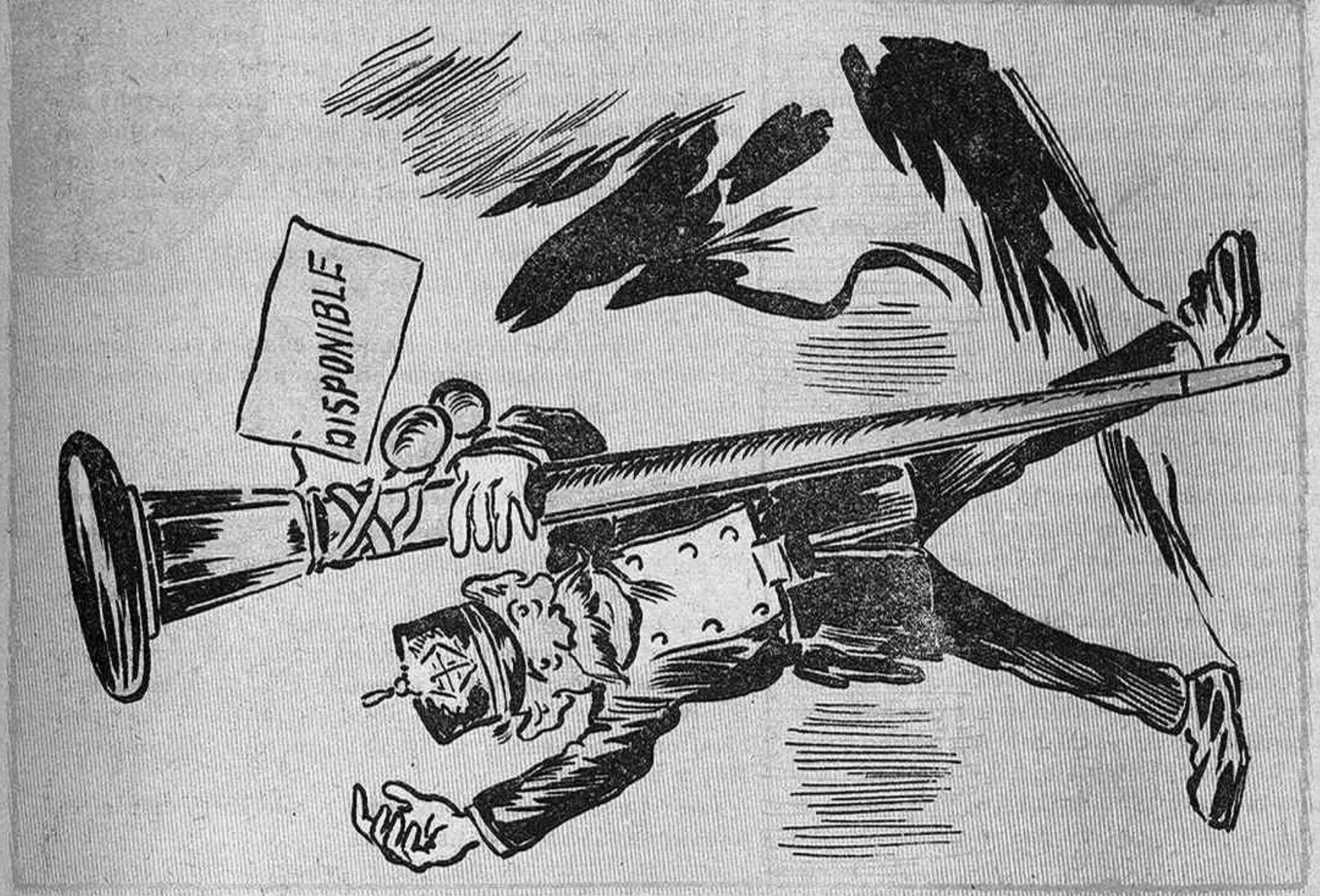
—Nosaltres els guarduls may fem *huelga*.
—Ja veuràs noy, nosaltres hem de ser conseqüents.
Fer huelga es una feyna com un altre y á nosaltres aixó ens ho té prohibit f'os-bertrán.

—Vaija, desat carcamal; perquè jo are com sempre seré 'l gas municipal.

—Recórdaten, Úrsula. Fins are els enemics de l'ánima eran tres; desd' are serán quatre: Mon, dimoni, carn y *La Fraternitat Republicana*.

—¿Quien la quiere de vostés? ¡Tornemhi, que no ha sido res!

TEATROS

LICEO

Molta indiferència hi hagué en la nit del estreno de la òpera *Adriana Lecouvreur* puig ab tot y ser cantada la protagonista per una notabilitat y saberse que dita òpera havia tingut gran èxit en los teatros que s' havia cantat, escassament en la nit del estreno, hi hagué mitja entrada y ab tanta indiferència difícil es que cap obra nova pugui tenir èxit.

No volém dir que *Adriana Lecouvreur* sigui una obra modelo, ni que son autor lo mestre Cilea, marqui en ella nous horizons en sa instrumentació, pero asserverém que posseheix pessas que revelan en son autor un verdader temperament musical y que justifican l' èxit que havia tingut en los dos teatros que avans del nostre, s' havia cantat.

Lo que li fa mes mal al mestre Cilea y per ende á sa *Adriana*, es que á menut s' hi observan reminiscencias de conegudas obras modernes, italianas y francesas per lo que no se li comprén verdadera espontaneïtat, pero en lo segón y quart actes, hi figuran pessas molt notables y que eran dignes de gran aplauso.

En la segona representació que de dita òpera se dongué lo dissapte, lo públich no sigué tant sever y se vejë que *entrava* en la música, observanthi bellesas que no havia vist avans, per lo que sigué molt aplaudida y festejada en gran manera la Sta. Pandolfini que fa una protagonista a abada y en algunas escenas se revelá ser una gran trágica.

Al tenor Sr. Enuzi, encarregat del *Maurizio*, es l' òpera que l' hem vist mes artista y que ha cantat ab mes sentiment.

Diumenge ab *Mefistofele* se dongué lo benefici de la celebrada artista Sra. Giudice y un cop mes nostre públich se identificá ab tant brava artista agasatjantla ab regalos y grans ovacions.

Ab lo *Freischütz* que 's dongué lo dilluns, se tancá lo teatro, y en son desempenyo hi sentiren grans aplausos las Sras. Carrera y Riera, y los Srs. Vaccari y Perelló y lo mestre Sr. Goula Fité, que ha demostrat coneixements molt notables y ser molt digne de portar la batuta en nostre gran teatro.

NOVETATS

Las *varietés* de la companyia ho van resultant á mida dels *debuts* que setmanalment hi han.

Aquesta setmana, tocá lo torn al ciclista cómic Ritchie que va demostrar tant bona sombra com maestría en lo maneig de la bicicleta. La companyera que porta, en lo treball *Looping the hoop* que en l' extranjé está fanatisant no acabá de convence, per lo motiu que 's vejë massa que tal com lo presenta lo que hi falta es la llimpia y lo que hi sobra es l' aparato ab que está preparat. Millor dit, resultá molt soroll y pocas nous.

Pera ahir estava anunciat lo debut del tirador Jack Bill que segons noticias es un *blanquista* admirable en carabina, pistola y revolver.

Han sortit ja á llum, las llistas de la companyia que ha de actuar en los próximos mesos de Juny y Juliol y es la de la célebre artista Teresa Mariani que será dirigida per lo notable actor Sr. Paladini; artistas los dos, que nostre públich ne guarda tan grata memoria.

Lo repertori que anuncian es tan extens com notable y en ell hi figuran un sens fi de obras novas.

Donat lo crédito de la companyia y á que aquest teatro es lo que reuneix mes condicions per la temporada d' istiu, no será estrany, sigui lo mes concorregut.

CATALUNYA (Eldorado)

Dilluns passat en la *serata d' onore* de la Srta. Martí s' estrená *El terrible Perez* humorada de Arniches y Alvarez, ab música de Valverde y Torregrosa, havent sigut molt aplaudida per las ocurrencias y xistes que en la obra hi han y també per lo acertat desempenyo que hi donaren los actors, sobresurtinthi la beneficiada y lo Sr. Gil.

Dels obsequis que 's tributaren á la Srta. Martí, aixís com també dels aplausos que sentí, creyém ne guardará grata memoria.

Ja s han fixat los cartells de la companyia Guerrero Mendoza que deu actuar en los próximos mesos de Juny y Juliol.

TIVOLI

Sumament variat ha sigut lo repertori que fins avuy 'ns ha donat la companyia de sarsuela y òpera espanyola que desde dijous passat actúa en aquet teatro.

A *La Tempestad* que 's cantá en a nit de la inauguració, ha seguit *Campanone*, *Curro Vargas* y *Marina* obras totas ellas molt conegudas y que han servit pera presentació de casi tot lo personal de la casa, haventshi distingit demostrant sas notables qualitats, las tiples Chaffer y Silvestro, lo tenor Figuerola, barítono Gil-Rey y baix Beut.

Los demás artistas no han fet res de particular si be han secundat ab bastant acert.

Dilluns últim se dongué lo primer estreno dels que anunciá la Empresa, tocant el arreglo ó traducció de la coneguda òpera de Mascagni, *Cavalleria rusticana* que al trasplantarse en sarsuela espanyola se l' ha batejat ab lo nom de *Hidalguía rústica* y en ella hi debutá la coneguda tiple de òpera Srta. Homs que en lo personatge de *Santuzza* hi estigué admirable al igual que lo tenor Sr. Figuerola en lo *Turiddu*. Aquest cantá la siciliana ab un salero extraordinari y com los fills de la propia terra, sobrepujant tant en art com en facultats líricas á molts tenors de òpera que en la mateixa pessa l' han precedit en nostres teatros.

Hidalguía rústica ab tot y la bona voluntat dels dos artistas esmentats, no satisfé del tot á la concurrencia, degut en gran part el *assessinat* que s' ha fet en lo libre.

Se prepara *La canción del naufrago* del mestre senyor Morera, obra que al ser estrenada á Madrit, sigué molt discutida.

GRAN-VIA

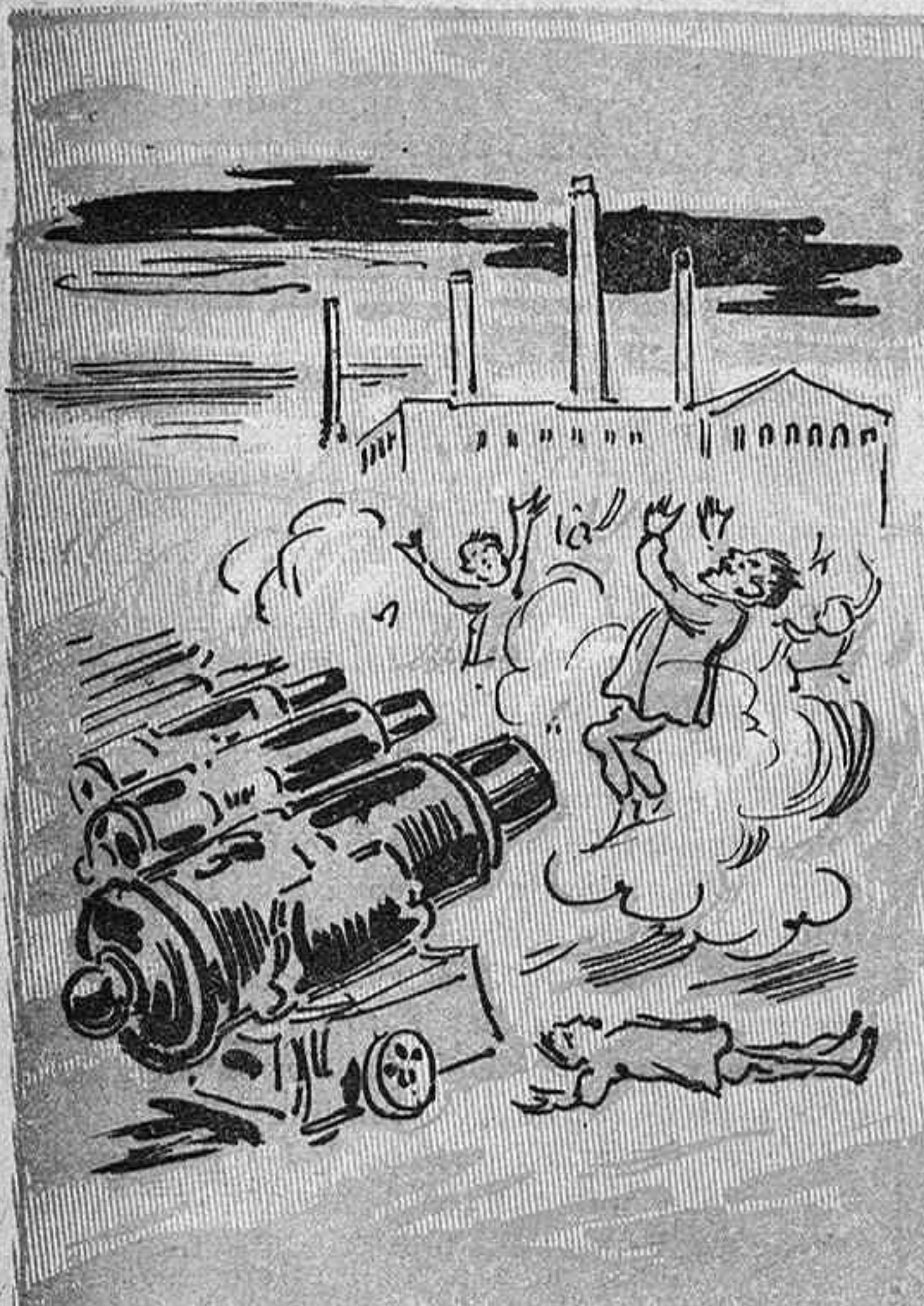
La companyia de *género chico* mes ó menos falsificat, ja que á menut s' ni anavan adiconant atraccions que no figuran en las obras, desde dimars l' ha vingut á sustituir la companyia cómica dramática italiana de la Sra. Farina, artista que ja era coneguda de nosaltres per haber format part en primera linea en la companyia de la eminent Mariani.

Lo repertori que anuncia la Sra. Farina, es de lo mes notable que 'ns donan á coneixer las companyias de son idioma y además, hem vist que hi figuran totas las mateixas de la *troupe* Iggius que ab mes ó menos virtut anomenava del *teatro libre*.

En lo conjunt de la companyia hi hem vist lo nom d' algun artista conegut entre ells lo Sr. Garzos, galan que havia format part de la companyia de la Sra. Tessero y que en aquell temps ja era un notable artista.

Ab tants bons elements, creyém se farà una profitosa temporada.

Los civiles

Com los voldrían 'ls burgessos.

Com los vol en Dato.

Com los voldría 'l poble.

Com los voldríam nosaltres.

ONOFRI

Ab aquest nom, s'ha estrenat un teatro, en la mansana que ocupan los carrers de Tapiolas, Margarit y Paralelo, sent de tant extraordinarias proporcions, que resulta lo de mes cabuda de Barceloua.

Lo género que s'hi explota es lo mímich y com siga que la companyia Onofri es la que ha acreditat aquet género entre nosaltres, natural era que la companyia Onofri inaugurés lo teatro. *A tout seigneur tout honneur.*

La pantomima de inauguració signé una de nova, titulada *Inocente* y com l'argument es lo del conegut drama castellá *El soldado de San Marcial*, dit está que los *enussiastas* tingueren motius per aplaudir á rabiaria que dita pantomima ompla perfectament son comés en escenas de sensació.

Inocente, signé presentada ab gran propietat artistica y luxu extraordinari, per lo que creyém que la *troupe* Onofri ha comensat ab bon peu en son nou teatro.

Nostra enhorabona al propietari del teatro Sr. Suñer per son desprendiment y acertada direcció ab los artistas que li han construít lo teatro.

UN CÓMICH RETRAT

! A QUI TOCA !

Al meu estimat amich lo conegut barber sampedorenc

PAU PUJOL PRAT

Me sembla que ja 't veig llegir mas ratllas allí á la barberia y entre amichs, ensabonant la cara de algún pata, ó ab la estissora als dits.

Com que 't recordarás, llegint ma firma, de ton amich Vilá y amich Cerdáns, retallaréu un xich, nostras personas, y junts ne retrauréu nostres pecats.

— Qui sap que deuen fer?, dirá 'n Bailina,
— ¿Qui sap que fan aquells?, dirá 'n Carnér.
Y en Sala, en Font, lo Séya y tutti quanti, riuran... sense dir rés.

Y en tant, que á Sampedór riuréu vosaltres, nosaltres aquí baix, també ho farém, y si vosaltres, faltas ja passadas, y estantissos fets, al recordans de nos, per passá 'l rato, tot fent lo cigarret, ne critiquéu, aquí, jo y en Cerdáns també de valtres, perquè poguéu fer ambo, retraurém.

Y tu Pahuéu amich, que la estissora, per mes que may no callis, fas anar, y tens lo cap á tot, sense distreure't, ni ferne may cap tall; indiferent á tot, quan, llest estigui lo parroquiá que 't trovis afaitant, mentres ells, nostres drapets al sol estenguin, ¿á qui toca?; tu dirás.

¡Me sembla que ja 't veig! La barberia molt bé á n' el llevadó 's pot comparar.

JOSEPH VILÁ ORTONOBES.

Campanadas

Desde diumenge pasat, Barcelona conta ab un nou establiment que l honra sobre manera.

Nos referim al *Hotel Terminus* situat en lo carrer d' Aragó, al peu mateix del passeig de Gracia y enfront del Baixador del ferro-carril de M. Z. y A.

Lo nou *hotel* situat en una casa particular; gracias á la pericia del notable arquitecte Sr. Puig y Cadafalch, ha quedat transformat en un dels edificis mes notables que tenim á Barcelona y que tant per l'art ab que ha sigut montat com també per las notables disposicions de sos compartiments, pot competir ab los més notables del extranjer.

En los pisos primer, según y tercer, hi están disposadas las habitaciones montadas totas ellas ab tanta elegancia com senzillés y ab mobles del gust mes refinat.

En lo pis principal hi han los menjadors y en los baixos, lo café, restaurant y colmado per lo publich, regnant en totas aquestas dependencias lo mateix bon gust y esplendides extraordinaria que colocab al *Hotel Terminus* en lo primer de nostra ciutat.

Lo seu dueny Sr. Nicolau, va obsequiá en la nit de la inauguració á totas las autoritats y representants de la premsa y per lo menú que servi, podém acreditar que compta ab un *cap de cuyna* inmillorable.

Felicitem al Sr. Nicolau, per lo bon gust que ha demostrat possehir al despendres de part de sa fortuna en montar un establiment que feya falta á Barcelona.

Los morigerats portuguessos sembla que també van aprenent las malifetas.

Segons noticias, á Lisboa s'han descubert irregularitats de gran importancia en los ministeris y principalment en lo d' Hisenda. S' acusa principalment á varios empleats d' haver satisfet comptes per paper, tinta y plomas que no s' han invertit y que representan sumas enormes.

¿Comptes per paper, etc. que representan sumas enormes?

Nos hi jugaríam un rey (moneda portuguesa) que si no s' ha aixecat á n' aquets pobres empleats un fals testimoni, aquestas *sumas enormes* no deuen passar de mil reys, que creyém que venen á ser tres rals y mitj (?)

¡Al fi será una portuguessada!

A Marsella va armarse l' altre dia un gros escandol per haverse suspés la corrida de toros.

¡Pobres francesos! Si fa ó no fa son tan *neulas* com no saltres! Perque mirin qu' armar escandol pe 'l motiu avants esmentat sols pot ferho un espanyol.

¡Y ells que vagin dient que l' Africa comensa als Pirineus.

Diuen de Murcia que, procedents de Monteagudo, ha ingressat en l' hospital d' aquella ciutat una companyia de saltimbanquis.

Y lo qu' es mes de lamentar, es que no hi ha entrat per cap mal que 'ls vingués naturalment, sino per una palissa de p. p. y w. que clavaren á n' aquets pobres artistas, varios hortolans, pe 'l sol gust de divertir-se, qu' es lo mes negre.

¡Si s' havia de fer cullita de salvatjes, que s' en giraria de feyna!

En Silvela y en Dato están preocupadíssims respecte de la classe d' armament qu' ha d' usar la guardia-civil.

Mentres en Dato opina que la benemèrita no pot fer bona feyna se se usar mausers, creu en Silvela qu' ab un remington ja podria mantenir l' ordre.

Y nosaltres que no som tan sabis com en Silvela y en Dato, creyém qu' ab un bastó, á estil de la secreta ja 'n tindrián ben bé prou.

Perque, resulta una cosa y es que 'ls instituts armats qu' han de prestar especialment serveys dintre de las poblacions, sempre cometerán menos barbaritats, quan usin armas de poch alcans, ja que de lo contrari pagan justos per pecadors, puig per ferir á un esvalotador qu' está á quatre passas, se toca sovint á un pacifich ciudadá que 's passeja á mil metros de distancia.

Per aixó aboguém per la tranca, porque si 's maneja ab poca rahó, es facil posarsen á honesta distancia.

—

Tocan ja á son terme las funcions del Teatro Catalá (Romea) y aquesta es l' hora que d' aquella riquesa d' obras y autors que vejerem en los cartells d' obertura de temporada, se n' han vist solzament ó poch mes, una obra del senyor Guimerá, per cert bastant fluixeta, una ó dugas de l' Iglesias qu' han valgut la pena, y dos ó tres d' en Rusiñol, que no han pagat lo tret.

Los demés autors han fumats en pipa com vulgarment se diu.

No volém negar mèrits als autors avants esmentats, pero creyém que seguint la conducta qu' ha observat aquest any l' Empresa del Romea, á més de quedar ignorats molts autors catalans que saben ahont tenen la ma dreta, s' aniria de dret al amanerament, puig la riquesa y esplendor d' un teatro no 's demostra ab la repetició d' uns mateixos autors, sino ab diversitat de firmas que presentin los tipos y costums de la terra baix sos diferents aspectes ó segons la manera especial de sentir l' art cada hu dels autors.

Si 'l Teatro Catalá no més te vida per dos ó tres autors, es un teatro ben mort, y malgrat los bons desitjos dels escriptors catalans se veurán obligats á passarse al camp castellá ab armas y bagatjes.

Si aquesta es la manera que tenen de fer literatura catalana 'ls Srs. Franqueza y C.^a tan se val que pleguin.

Encare qu' aixó deu preocuparlos ben poch á n' aquets senyors, quan se desfan en obsequis vers los critichs quan alaban las obras que 's representan á casa y seva y 'ls deixan com un drap brut en cas contrari.

Lo Sr. Urrecha té la paraula.

—

La Comissió municipal d' Hisenda ha indicat al arealde la conveniencia de que disposi que en los mercats públics y en tota classe d' establiments ahont se vengui carn, peix ó altres substancias alimenticias no 's permeti embolicar aquets articl'es mes qu' ab paper blanch y net, ab prohibició absoluta d' usar á dit objecte paper imprés ó brut, qu' hagi servit per altres usos.

Lo nostre aplauso á la Comissió d' Hisenda porque l' altre dia varem menjarnos un bistech que portava impresa una estrofa d' en Marquina y, ab franquesa, aixó es contrari á las bonas digestions.

—

Pera lo proxim 1 de Juny, festivitats de lo dilluns de Pasqua, anuncia lo concert inaugural de la temporada en lo teatro Tivoli la llorejada societat coral Euterpe, baix la direcció de son reputat mestre D. Sebastiá Rafart.

—

Llegin en el «Mensajero» de Vilanova y Geltrú.

«Ha sigut objecte de cruas censuras lo procedir incorrecte y temerari del guardia civil González, qui extralimitantse, segons se 'ns ha dit, de las ordres donadas per la superioritat, va escómetre á cops de culata á varios huelguistas de la casa Pirelli. També l' esmentat guardia va apuntá 'l mauser á un nombrós grupo de donas, que fugint esporuguidas y atropellantse, sufriren algunas contusiones. De resultas d' un cop de culata vejerem á un individuo ab lo bras venat».

Després d' aixó creyém inútil combatre la opinió del Sr. Dato, en defensa de que la guardia civil usi 'l mauser.

Nos afirmém en que ha de dur lo garrot, y encara gracias.

—

La intransigencia, ó millor dit, lo despit del caciquisme 's va deixar veure diumenge passat á Tarrassa al tornar d' un brenar un gran nombre de republicans portant estan darts y banderas. Sembla qu' aquella imponent manifestació de forsas republicanas, devia molestar al caciquisme y á sas hetxuras, quan lo e mandant de la guardia-municipal d' aquella població buscá motiu pera enjegar un tret á un obrer que quedá mort en l' acte.

Aquet fet, per fortuna, marca l' acorralament de la fera, qu' avants de caure vensuda clava dentallada traidora sobre qui 's proposa netejar lo mon d' alimanyas.

Será no obstant, convenient prepararse pera la defensa, y no noblement, com ha de procedirse ab l' enemich leal, sino aplastant lo cap á la serpent del modo que 's puga.

CUPÓ PRIMA N.º 75 (1)

Que dona dret á adquirir per

DOS RALS

la comedia en dos actes y en vers

A la lluna de Valencia

original de N. CAMPANY Y PAHISA

qual preu corrent es lo de SIS RALS.

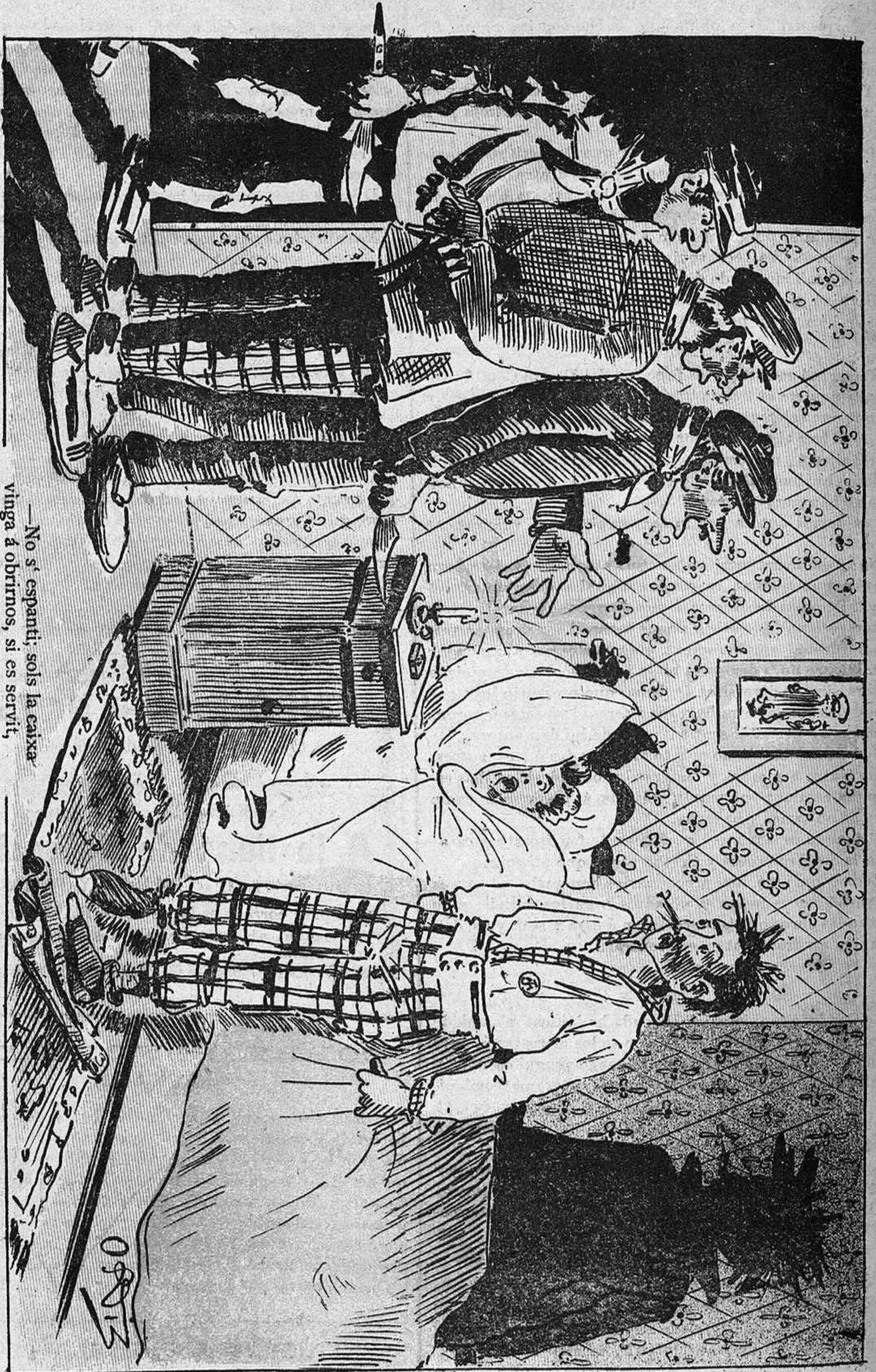
(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan 'ls exemplars.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 12)

P. Retruch: Anirá; procuri no escriure tan llarch.—Albertet de Vilafranca: De vosté gayrebé tot.—Roseta Serra: Va molt bé y gracias.—Llonza: En cambi vosté no fa mes qu' acreditar lo seu nom.—Brugués: N' aprofitarem una.—Posturas: Home, vosté pot dirse posturas, pero lo qu' es criu son esgarrapadas.—A. C.: L' articl'e va bé. Noy Gran: Publicarem alguns epigramas.—J. N. P.: L' idili es molt descuydat de forma.—Joseph Miralles. Aceptat.
Quedan cartas per contestar.

LITOGRAFIA BARCELONESA
SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

—No s'espanti; sols la caixa
vinga d'obrirnos, si es servit,
y un cop la tinguem oberta
ja s'en podrà entorná al llit.

Lladres ben educats